

ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО В УКРАЇНІ: ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ

Кузьменко Н. В., студентка 3 курсу факультету Економіки та управління
Бараник Ю. В., студентка 3 курсу факультету Економіки та управління
Циган Р. М., ст. викл. каф. Обліку і фінансів

Кременчуцький національний університет імені М. Остроградського

Характерною ознакою сучасного сільськогосподарського ринку є укрупнення бізнесу, все більше великі підприємства захоплюють сільськогосподарський ринок і поволі витісняють малі господарства. Монополісти виходять в лідери по зібраним урожаю та вирощування худоби, отримуючи великі прибутки. Таким чином, негативно впливає на розвиток фермерства в Україні.

Над питанням важливості фермерства в житті сільського господарства України та можливими проблемами, з якими стикаються малі підприємства, розмірковували багато вчених, а саме, Ю.А. Карпик [1], А.Ю. Антоненко [2], М. Й. Малік [3], М. Д. Заячук [4] та інші. Зокрема, Ю.А Карпик [1] у своїй роботі зазначала, що фермери вважають, що ринок земель призведе до скуповування земель агрохолдингами, на відміну, експерти у сфері правового регулювання стверджують, що право громадян розпоряджатися землею має бути відновлене. А.Ю Антоненко [2] оцінювала сучасний стан розвитку та ефективність виробництва плодкових культур в Україні та зазначала, для того, щоб фермери виявляли бажання займатися даною діяльністю, треба щоб держава знову почала допомагати підприємствам, які хочуть займатися садівництвом.

На даному етапі розвитку аграрної промисловості важливим є визначення, чи є фермерство актуальним способом ведення господарства. Для цього необхідно дослідити переваги та недоліки функціонування фермерських сільських господарств. (табл. 1.)

*Таблиця 1. Негативні та позитивні сторони організації фермерського господарства **

Фермерство	
Переваги	Недоліки
1. Оперативне прийняття управлінських рішень, так як фермерське господарство – це сімейна самоорганізація. 2. Можливість готувати кадри в самому господарстві. 3. Висока мотивація продуктивності праці. 4. Максимізація якості продукції. 5. Висока рентабельність продукції. 6. Незалежність від інших осіб, так як створення фермерського господарства може відбуватися за бажанням однієї особи, що є дуже зручним	1. Порівняно короткий термін існування. 2. Залежність циклів розвитку фермерського виробництва від віку голови господарства. 3. Небезпека виникнення конфліктних ситуацій всередині сім'ї голови господарства. 4. Слабка державна фінансово-кредитна підтримка фермерства 5. відсутність необхідної величини стартового капіталу для створення фермерського господарства. 6. Слабка матеріально-технічна база. 7. Залежність від погодних умов.

* - узагальнено авторами за джерелами [5,6,7]

Отже, фермерство є дуже уразливим способом організації господарської діяльності, адже він залежить від сезону та погодних умов, які можуть як позитивно впливати, так і негативно (засуха, різкі перепади температури), а також від людського фактору, а з іншого боку господарі уважно та прискіпливо ставляться до власного бізнесу, оскільки присутня висока мотивація, що дає можливість отримувати максимально якісні продукти.

Фермерство в більшості випадків є сімейним бізнесом, тому прийняття певних рішень та стратегій розвитку є швидким та оперативним процесом, але складність полягає у суб'єктивному баченні розвитку кожним членом господарства. Не менш важливим є те, що фінансування малих господарств відбувається на низькому рівні, тому розвиток аграрного бізнесу повністю покладений на власників.

Таким чином, за результатами проведених досліджень можна зробити висновки:

1. Для підтримки малого господарства державі варто приділити увагу щодо їх фінансування.
2. Фермерство має змогу дуже оперативно змінювати стратегії розвитку, що дозволяє йому пристосовуватися до змінюваних умов.
3. Ведення малого сільськогосподарського бізнесу ґрунтується на ініціативності та вмотивованості власників, тому для подальшого розвитку пропонуємо ввести певні програми підтримки фермерів.

Література:

1. Карпик Ю.А. Перспективи та наслідки відкриття ринку землі [Електронний ресурс] / Ю.А Карпик // Режим доступу: [http://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/2018/XX-zlit/Tezi-uchasnikiv-HH-zlotu-2018-\(1\).pdf](http://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/2018/XX-zlit/Tezi-uchasnikiv-HH-zlotu-2018-(1).pdf)
2. Антоненко А.Ю. Сучасний стан розвитку та ефективність виробництва плодкових культур в Україні [Електронний ресурс] / А.Ю. Антоненко // Режим доступу: [http://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/2018/XX-zlit/Tezi-uchasnikiv-HH-zlotu-2018-\(1\).pdf](http://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/2018/XX-zlit/Tezi-uchasnikiv-HH-zlotu-2018-(1).pdf)
3. Малік М. Й. Розвиток сільських територій і соціальна сфера села України [Електронний ресурс] / М. Й. Малік // Режим доступу: https://ukrgeojournal.org.ua/sites/default/files/UGJ_2014_4_57-62.pdf
4. Заячук М. Д. Становлення фермерства і України: просторово-часовий аналіз [Електронний ресурс] / Заячук М. Д. // Режим доступу: https://ukrgeojournal.org.ua/sites/default/files/UGJ_2014_4_57-62.pdf
5. УкрЗакон юридична компанія [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу: <http://ukrzakon.net/uchbov-materiali/page.6,5953-Pravovye-osnovy-deyatel-nosti-krest-yanskih-fermerskih-hozyaiystv.html>
6. Дуб А.Р. Становище та проблеми розвитку фермерства як пріоритетної форми сімейних аграрних господарств [Електронний ресурс] / А.Р. Дуб // Режим доступу: http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2007/17_5/44_Dub_17_5.pdf
7. Козлов О.О. Переваги та недоліки правового регулювання створення фермерських господарств в Україні [Електронний ресурс] / О.О. Козлов // Режим доступу: <http://step-science-bip.csrae.ru/pdf/1/3.pdf>